

Keleivis

Apskatinū Štatimai i Re-
leivi kasto po 2 Sgr. už
kozną, smulkeis Raštais
išbrutawotą Gilę. Oro-
matas reit šen atrašyti:
Border-Rossgarten
№ 5.

leivis, Karaliaucziuje
Utarnintą išbūdams,
i, ant bile tokio Pusto
liūtas, ju Pustpinin-
ant Berrainio Metū
5 Sgr.

iš

Karaliaucziavš Broliams Pietuwiniškams Žinės parnešas.

Pro. 44.

Karaliaucziuje, 3. Novemberi.

1874.

23. Nedėldienėje po šv. Traicės.

ang. Matt. 22, 15—22. Grom. Pilip. 3, 17—21.

Sek! manė!

„Kas man nor tarnauti, tas te sek! manė.“
Matt. 22, 26. — „Kas ne-ing ant šawes sawo Kryžiu
ams manė, tas manes ne wertas.“ Matt. 10, 38. —
y tare Jėzus sawo Mokitiniams: jey kas nor manė
tas te usfiginie sawes ir emes sawo Kryžiu ant
es te sek! manė!“ Matt. 16, 24. — Ir jie,
esti Symonas Petras, Jokubas ir Jonas „paliko
ab ir seke ji“. Luf. 5, 11. — „Mano Awys
jo mano Balso, ir aš jas pažistu, ir jos manė
“ Jono 10, 27. — „Todel aš graudenu jus,
te mano Pasekėjai, kaip aš Kristaus.“ 1. Kor.
6 ir 11, 1.

Rekursai aukštay apšwieštas Diewo Wyras yra
res: „Kristus tur daug daugiaus Tarnū bey Gar-
tojū ne kaip Pasekėjū.“ O tai ir Tiesa. Daug
Bonui Jėzui Kristui sakancziū: Wieszpatie, Wiesz-
patie! Daug randas tokiū, kurie jo Wardan prara-
a, jo Žodi apšako, jo Karalyšę platinti pasiproce-
a ir dėl to nusislyhja, ale Poną Jėzu pasekti, jo
omis waitščzioti jo Keliams keliuti, ir dangiškojo
o Walę pilnawoti, tai jie n'apšima, tai jiems per
tu, norint šwentoji Dwaję aiškley sako, kad Kristus
mums kentėjo ir mums Paweikšlą paliko, kad mes
ambim jo Pėdas. 1. Petr. 2, 21.

Tangi, kad taw tas Žodis pamėgsta: Jėzus Kristus
tawę sawo Kraują praliėjęs, už tawę mireš; kad tu
jo Kraują ir Smertį gauni Ašleidimą Griekū Lei-
ir Išganymą; sakau, jey tas Žodis taw pamėgsta;
tu tūm tveries ir gawiniēs, tay taw ir tas Žo-
apie Kristaus Pasekimą tur pamėgti, ale ir ne pa-
nant tu ta turi priimti ir tam klausyti. Nėša
šitū dwiejū Žodziū iš tōs pacziōs Burnōs iš-
kaip ir kitsai, o todėl ir wiens lyg toksajiau
abus kaip ir kitsai, ir pirmasis lyg toksajiau
tōs Žodis, kaip ir antrašis. Todėliēy tikray iš-

ganytas pastoti norėdams, tu ne tikray i Poną Jėzu
ir jo Weilę tiketi, bet ir ji pasekti turi. Kurš ji
ne paseka, tas n'iera jo Mokitinis; tas ne jo yra;
tam jis kartunta sakyti turēs: atšof nū manes, aš tawęs
ne pažistu.

Berods iš sawo paties Sylōs Niekš šitą Garbės
Wieszpatie, šitą Szwencziausijį ir Nekalcziausijį tarp
wisū Szwentujū ir Nekaltujū pasekti ne gal, tą, kuri
Niekš ir ney maziausiamē Žodelyje Grieko kaltinti ne
galėjo. Ale jey tu per Tikėjimą i šitą sawo Wiesz-
patie Diewo Kudikiu pastojēs eš, tay tu ir šwentosēs
Dwajēs Dowaną igawai, kad tu per jōs Pagalbę
toftai nors kiek ištesėti gali. Tangi pasek sawo Wiesz-
patie, sawo gergji Ganytoji wisame Dalyke jo šlowin-
gaji Paweikšlą pilnawodams. Pasek ji pirmjausney
Weilėje ir pat sawo Reprierelius myšėdams, kaip jis
jūs, o ir tawę myšėjęs, beje ir dar myl. Pasek ji
Kantrume, Žemume, Paklusnume, Tikėjime, Wiernybeje,
Darbe, Repailšime, Szwentybeje, Teisybeje: tay tu jam,
sawo Wieszpacziui itiksi ir ju jūmi amžinay gyws busi.
Amen.

Evangėliškoji Wyriaustoji Bažnyczrotė Surin- timams bey Parapijomš.

(Pradžia Num. 43.)

Berods kelintasis Dalykas (to, kas reik, iš subė-
tujū Kullektōs Piningū) jau nusidawēs. Szitofiu
Budu mums Bėgyje Meto 1873 galima pastoji, dewy-
nesdešimt ir dwiem Kunigū Wietininkams, pagal-
bininkiškiems Kunigams ir Kreizū kunigiškiems Pagal-
bininkams Algōs Pridėjimū nudalyti, kurie koki Kartą
iki ant 500 Drl. Aukštumo reikalingsi buwo pastoję,
o šiose dwejuše paskutiniūse Metūse yra wienat tam
Dalykui 30,961 Drl. išleisti. Lyg taipojau yra tris-
dešimt ir aštūniūse Wietose dukteriškos arba Šilial-
Diewo-Szluzmos itaisytos arba toliaus westos, o tris-
dešimt ir penkiūse Walsczjuše yra aplinkuy keliują
Kunigai aplinkuy siusti ir ant abiejū Dalykū daugiaus
ne kaip 7000 Drl. suwartota. Ant Šplaitymo ewan-

gēlīfū Sziuilēs = Ztaisymū meš aštūnēs dešimt ir wienoj Wietoj bewēif fokius 12,000 Drl., o dwidēšimt ir penkiofē Wietofē ēwangelīfkiems Waikams Iſbarſtyme ant Nudalyjimo Wierōs Pamoſflo daugiaus ne kaip 1500 Drl. ſuwartojom. Keturiolika Parapijomš meš iſ Kullektōs Piningū ant Bažnyčziū Budawonēs, arba ſur Reikalš ir ant Zgyjimo Budawojimo Pleciauš, dešimt Parapijomš ant Paſibudawojimo Klebonijōs, arba ſur Reikalš jau ir ant Priſipirkimo Grundſtukiū Klebonijōs Triobomš, dwiem Parapijom ant Paſibudawojimo Sziuilēs Butū Pagalbōs ſutekti galējom, kuri iſ Wiſo ant daugiaus ne kaip 19,000 Drl. paſidariuſi yra. Ant Nutwirtinimo tū kunigīfkujū Ztaisymū, kurie iſ Kullektōs Piningū dwylika Parapijofē ngruntawoti ir iſlaikomi yra, meš, jeib tie ir buſencziūfē Gziēfūfē iſflaiſtytu, bewēif 39,000 Drl. nudalyti galējom. Wiſam tam ir tai dar prirofkujant, kad meš priefš ſawo Dawadą keturiomš Parapijomš Dowanū ant Wargonū, Zwanū ir Altoriauš Ryfū dūti, o ir ant naminēs Paſiuntinytēs, kaip ir tuleriopū fitū bažnytiſkū ir geradējiſkū Dalyfū felis Luſtancziuš Doreliū nudalyti turējom, tay galima buš kiel tiek apmatyti, kaš ſu taiš Kullektōs Piningaiš paminētame Gziēfē Widuje ēwangelīfkiōs Zemēs Bažnyčziōs nuſidūti galējo.

Tacziau meš miſlyjomēs, tomš ēwangelīfkomſiomš Parapijomš, kurios laufe Wofietijōs randaš, kaip antay Rumēnijoj, pētinioj Amērikoj ir kaš tam lygu, bet kurios ſu prūſiſkaje Zemēs Bažnyčzia dawadningame Suſdraugawojime ſlow, ir nū muſū ſawo Kuniguš gauna, ſur bidelē Prywole Kartaiš rados, ne kožnā Paſalpa užginti turi. Tokioš lyg taipojau Iſbarſtyme ſuglauſtoš Parapijōš tur tą Priſiwalymą, prie didziauſioš ēwangelīfkiōs Zemēs Bažnyčziōs priſiglauſti, jeib još tūmi Jautimā Priegadingyſtēs ir Wienbuwyſtēs pergalētu. Ale ant antrōs Puſēs muſū Zemēs Bažnyčzia ir tą Kaltybę tur, jomš per Darbą Žegnonē ēwangelīfkiōs Draugyſtēs ſu jeje pajuſti dūti. Taipo aſtjējo, kad meš ir Priwalingomſiomš tarp tokiū Parapijū bewēif 2500 Drl. ſuwartojē ēſam.

Wiſlab tai yra Iſrodymaš to, kad meš ſu Leiſybe ſafyti galējom, kelintaſis Dalyfš jau nuſidawēš. Ale lyg taipojau Liefā ir ant antrōs Puſēs, kad dar toli ne gana nuſidawē. Meš prašom kožnā wieną, kurſai muſū ēwangelīfkažē Zemēs Bažnyčzia myl, ſitā još ſwarbuji Dalyfā drauge ant ſawo Szirdiēs neſioti, drauge melſtiš, kad pradētaiš Darbaš wiš augancziame Apſkritume ir wiš bagotingeſnjoj Žegnonej galētu tolyn weſtaš buti, o ant to pagal ſawo Dalī ir pagal ſawo Zgalējimā ir drauge gelbėti. Parodykim, kad ēwangelīfkoji Zemēs Bažnyčzia gana Sylōš ir Meilēs tur, jey ne daugiaus, tay norš didziauſiey ſpaudziancziāš Bedaš ir Iſkadaš, kurios Apſkritume dwaſiſkojo Gywenimo

joje randaš, weikiey ir ſtipriej apgalėti. Bet W patš, Bonāš Diemaš, te pabudina ant to nori Szirdziū ir te dedie ant kožnōš Dowanōš, jū dūdam ſawo bagotingā Žegnonē!

Žegnojims prie Juſtytū.

Praėjūſiam Waſarōš Gziēfē parējo paš wieną nīgā Berlyne nekuri nūbažnay dumojanti Moterī pridūdama, kad još Dukterike Pirmkareziū Senu turinti ir ant ateifencziujū Welkfū galēſenti ižegnotapti. Szirdingiauſiey ſi Motyna Kunigā melde, ješ još Kudiki jau dabar ant Žegnojimo prīmtu, "po pirmojo Oktoberio buſentis wiſi Waikai wien ant Geriktōš ižegnojami", o priefš tai wiſaš još waſiſ fratēš. — Kunigui daug Procēš kaſtawo, ješ hiei geraijei Motereliei ſupraſtinay iſgulde, kad po pirmojo Oktoberio wiſūfē bažnytiſkūfē Atlikimney još Perſimainymš ne nuſidūſēš. Ji ilgay twirtay ant to ſlowējo, kā ji iſ daugel Geitungū tyruſi ēſanti, nēſa czion bumuš wiſur paraſyta, nūg dabar Pakriſtyjimai, Žegnojimai bey Suwcziawojimai wien tiſt prie Geriktū, o Bažnyčziōj ne nuſidūſē. — Ale ne tiſtay Berlyne, bet toli apliekuy, ogi ir muſū Prowincoj dwintiaušioš Miſlyš ſi naujiji Dawadą iſſiplatinuſioš yra ir, kaip rodo nūg Diemo Karalyſtēs bey Kriſtcezionumo Priefſinitrycziomis dar wiš toliauš iſſplatintoš tamp. Meš toktai girdēdami nuſciejudyti turim, kaip tokioš kreiptoš Dumoš Szirdyſe muſū Žmoniū Wietōš galējo, buš Waldzia Bažnyčziaš paniekianti ir Wirſu ēſancziomš padaryti norinti. Tokioš Atbulyſtē deliey fiſš niekš ne gal buti kaſtināms, kaip tiſt wien priefſkriſtcezionīfkoš, ſu Padurmu tolyn žengiancziō Geitungoš, iſ kuriū didyſis Swietāš troſhdamš per kreiptaſēš Žinias ſemja ir jū piktūſuš Garuš lyg geru ſugera. Jau Metš iſ Meto toš Geitungoš, aplie Bažnyčziōš Pamatā rauſliodamoš, Kriſtcezionumā noproſna, jū Lolinžengimui bene per iſkadingā Daiſi iſſpeikdamoš, to Wietoj wiš iſ wien ſwietīfko Pamoſ kinimo, Iſblaiwymy ſenojo Liſėjimo, wirſutinio dailinimo, ſukriōš Gudryſtēs bey fitū tam lygiū Daiſite prašo ir tūſiūš per didziauſyji Škarbā bey Winingiſio Gziēfo muſū Giminiēi igirti procewojaš. Iſ to kožnam nūbažnam Škaiytojui bey bažnytiſkay dumojancziām Kriſtcezioniu atſwīſti galēš ir ſuprantant paſtoš, kaip Pamoſinimāš Paſlaidintūjū (ar butu per Suſikalbējimā, ar naudingaiš Raſtaiš) wiſur didžiū Reikmenimi paſtojēš, ir kad taji iſpildyti Kožnaš Szinēs deliey priwerſiš yra.

Zenklas šio Gzieso.

Anday musū Skaitytojei šitūse laikūse apie ne-
 kintūsius Maistus gawo patirti, kurie ne toli Kara-
 ziaus, butent Baznytkiemūse Kwednau bey Mēdenau,
 tai tape. Dabar Tulasīs ir žinoti norēs, kaip Gale
 praėjūio Mēnesio ant Maistininkū, kurie žmones
 sugonyjo ir jų Kaudą supustyjo, laikytoji Prowa
 ir kolia Korawone jūsius už tai trophyjo.

Karaliaucziaus saikintoji Sudžia arba Szwurgerikts
 38 sunkiausių Apstūstūjų Sudą ištarti te primale,
 kiti Kwednawōs Rebeljonui Britarusieje Kreis-
 tui ant Nusudyjimo padūti tape. Tikt Wiens iš
 38 nekaltu ištartas ir todel paleistas tape, kiti
 wisi Kaltininkais ištandami buwo. Korawone del
 lygio Nufaltimo ir ne lygiu Saitu šiemis Maistim-
 sams tape primierota. Apie 20 jųjų gaun ant
 iki penkiū Metū i Cuktužę eiti, iš Apfalimo
 ryžus dar jie ant ilgo Gzieso po Bolcijōs Uz-
 jimu tamp statyti ir tikt po to pagal Zofaną sawo
 klijkaję Garbę wēl igitū te gal. Septynolika Ap-
 jųjų lengwesniu Kalėjimu (o ir ne lygiey, bet nū
 Mēnesū iki 3 Metū) priegtam taipjau Garbēs Pa-
 imu ant kelečą Metū korawoti tape. — Mēdnawōs
 Mininkū majians te buwo; iš tūjų tikt šēši ant
 antrū iki 3 Metū Cuktužēs Korawone, kitu du
 Apfalimą po wieną Metą gawo. — Kaczieig ta
 wone mums už toki Maisto Bakelimą labay aštri
 sunki pašrodo, tay tacziau ji ir teisi tur wadi-
 buti. Ką tokie susibuntawoje Išklydeliei Wislab
 tui, kad ant Maisto tikt lengwi Korawone te
 statyta? Nes Samwalninkyste bey Zofano N'at-
 ons yra piktis Zenklas musū Gzieso: Nieks ne nor
 tyti, Koznas tikt sawo Walę turėti. — Bet dar
 piktesniu bey bjauresniu tas Zenklas mums pasi-
 gam, o tofsai anday ir ant Karaliaucziaus Szwur-
 to, fur anie Maistininkai judyjami buwo, atwiray
 mode. Ten Szirdis kone plūsti galėjo Moterikšes
 Prajudytūjų be matant, kaip jos iš Nusiminimo
 las gražēs, kaip jos waitawo ir grandziey werke.
 kiausiey juf jas bey jų Rudifelius ta Korawone
 oja, tas Nabageles wisas, furios nekaltos budamos
 kija sunkiā Bēdą ipulti turėjo. Tyfus bey padorus
 Basielgimas padare, kad jos nūg Wisū per gar-
 las Motereles laikytos ir širdingay apgaisetos tape.
 Wyrai, ką tie dare, Prową be laikant? Kokie
 šmeizdėjo, sunkuji Sudą išgirdę? Prajudptieje
 o Wijo menkay ką pasidare; Gailesties bey kocio
 Szirdies Sujudimo prie jų ne buwo matyti.
 nam rods Ašaros per Skrostus tekėjo, ale Debrōs
 u, kuri gers Prietelis jam nūg Szalies prišio,

jis pilnay wēl tape nurambytas. Kitis wēl Rankū
 Pamojimu, kuri Koznas lengwey išmanyti galėjo, iš
 Tolo sawo šlowincziei Pacziei parode, kaip labay jo
 Gerklē. Brangwyno trokštanti. Didžiausioji Dalis
 tū Wyrū, ant Nufaltusūjų Solū šedincziūjų, pakajingay
 aplinkuy dairēs. Kiti tarp sawēs linkšminos ir dejos,
 buk ta wisa Prowa jiems tikt Szufōs te padaranti. —
 Tai yra piktis, labay piktis Zenklas musū Gzieso!

Wisofia Žinia.

— Musū Wiešpats Ciecorius jau yra iš Badū
 Badū Diewui dėkun sweiks Ramon pargryžēs, potam
 dar ir i Meklenburki pas sawo Genti Meklenburkēs
 Did-Crciki ant Medzioklēs apsilankēs, o galiausiey
 Ketwerge 29 taji Oktoberi šwieziey susirankusiji Wo-
 kietijōs Ciecoriystēs Saimą pasweikines. Jisai buwo
 ketines, ši Metą pirm žiemai prasidedant dar ir i
 Italiją nukelianti ir ands Žemēs Karaliui, kurs prie
 musū Ciecoriaus pernay Berlyne apsilankēs buwo, Garbę
 padaryti. Ale Daktarai tai ne welyjo, sakydami, kad
 tai Ciecoriui jo Senatwėje, norint jis dar toks sweiks
 ir driutas išširodo, tikt ant Galo per daug butu, ypa-
 cziey kadangi Italijōs Žemėje, toli i Pietus anapus
 Alpinū Kalnū gulincziōje, Dras šiltesnis ir powisam
 kitoks, ne kaip prie musū, o toks staigus Dro Persi-
 keitimas žmogaus Sweikata wisuczies imanytinay pri-
 tweria, taipo, kad šilpna Sweikata toliu Persikeitimu
 wis kiet tiek paškadyjama. Targi i Italiją musū
 Wiešpats Ciecorius ši Rudeni jau nebekeliaus.

— Musū Ciecoriēne Karaliēne yra dabar iš
 Badū Badū taipjau atšojusi ir i Koblentco Miestą
 nukeliawusi.

— Dienoje 4iojo Oktoberio apsilanke Dstreikiške
 Ciecoriēne, kuri taip ilgay ant engliškōs Salōs
 Wight (ištariama: Ueit) wiešėjusi, i sawo Žemę par-
 gryždama pas musū Ciecoriēne Augustą, i Badū
 Badūs. Bet tūczies ir musū Wiešpats Ciecorius
 buwo tenay apsilankēs. Musū aukštūju Wiešpacziudu
 priēme šitą aukštąjē Wiešnę garbingiausiey ir mei-
 lingiausiey. Bet Dstreikiške Ciecoriēne czionay felis
 Stundus wiešėjusi toliaus ant Ramū kelawo.

— Francuziōje dar wislas teb'štow kaip iškliotiey,
 tacziau wisofie Diputiertū Skyrimai išrodo, kad Wal-
 donas Mak-Mahons ten wis jų menkiaus mylims
 pastoja, jų ilgiaus jis Francuziją waldo. Bet tam
 Tarpe Tjērs, pirm Mak-Mahono buwēsīs Francu-
 zijōs Waldonas per pietinę Francuziją aplinkuy keliau-
 dams žmones priež Mak-Mahono Waldzią kiršin.
 Lyg taipojau Tjērs dabar ir i Italiją nukeliawēs
 bande Popieziū su Italijōs Karaliumi sutaikinti, o

potam tarp tū dwiejū bey Francuzijōs Derėjimā pri-
gatawoti, prie kurio galiausiey rasi bene ir Szpanijā
galima butu pritraukti ir galiausiey, jey galima butu,
tokioj Draugystėje Wofietijā, taygi ir mus, su Karu
apnikti ir už Metus 1870 bey 1871 atšiferuoti. **Ale**
Ponš Diews dar gyws.

— Sziczion iki pat i Karaliaucziaus Miestā buwo
pirm Poro Nedėliū didragis Briedis atšlydēs, kur jē
Zmonēs gywā sugawo. Keles Dienas jē sziczion Iwarte
palaike, ale potam bande jē i Berlynā nugabenti. Szion
jē ketino i toki Daržā ileisti, kur dar daugiaus tokiū
šwetimū arba retay randamū Gwoliū laikomi ir Zmo-
nėms rodomi yra. Tacziau musū Briedis sawo Už-
doryje teip nerimastingas buwo, durnawo ir daužēsi,
kad jis pirma Ragus nusidauže, o galiausiey ir Spranda
nufinarino.

Preke Karaliauczuje 31. Oktobėri.

Ant Turgaus Jawū ne daug pareit. Kwierciei 70—
80 Sgr. Rugiei 50—60 Sgr. Miežiei, did., 52—57 Sgr.,
Miežiei, mai., 50—54 Sgr. Awizos 40—43 Sgr. Ro-
putes 20—22 Sgr. Szienis 33—35 Sgr. Entnės.
Sziudai 21 $\frac{2}{3}$ —22 $\frac{1}{2}$ Sgr. Entn. Swieštas 12—14 Sgr. u;
Swarā. Kiaušieji 7 $\frac{1}{2}$ —8 Sgr. Mandelis.

A p s a t y m a i.

Per Itaišmā garinēs Parwinycziōs, Ulyczioj, wadinamoj
Fabrikstrasse Num. 38, aš galiu Prefias už Parwawimā
Wilnū graziausiuše ir mieliausiey patinkanciuše Parwūse dides
numažinti. Aš dabar parwūsiu Wilnas aukštay raundonay
(wofiskay: hochroth) už 15 Sgr. Swarā, naujmėlynay u;

Liudymas.

Aš Apaczioj-Pasirašėstis sakau šitūm Liudymu už pilnā Igydymā mano Kudikio per ne pereinamąjį **Glefn-**
riškąjį Plosteri*) po Diewo wyriausiey Bonui Aptėkoriui Czerwenkui, Krāngelmarkt-Aptėkoje Bresliawoj
nū kurio aš tū gawau, sawo Dekawonę po wiso Swieto Alkiū. Mano keturiū Metū sens Kudikis turėjo du Metū
labay piktā šrofeliūtā Pirštā, kuri Liga galiausiey wisā Rankā apėme ir jam daug Staudėjimū padare. Wisos
Liekarštwos, kurias aš pro tū Ligā wartojau, Nieko ne maczyjo. Beje ismintingiausieje Daktarai istare, kad ne galima
ėfant, tū Pirsteli islaisyti, o šitofiu Bubu butu mano Kudikis ant šito sawo Sanarėlio Krėpeliu pastojēs. Tist tabd
aš bandziau pirmay minėtąjį daug garbawojamąjį Plosteri wartoti, o po 9 Mėnėstū n'atleistino Wartojimo pagal
Prirodymā aš toks palaimingas esu, sawo Kudiki nū jo gillios Nesweikatōs wisay pasigawusi matyti. O ir šelp-
kitais Syfiais šitas Plosteris mano Namūse ir prie Pažistamū yra geray pasluzijēs, o todel aš tū ir širdingiausiey
privėlyju Ligomis marginamajei Zmogystei.

Peterswaldau, Szleswighje, 15. Meiži 1874.

C. Wiese, Spinnererei-Dirigent.

*) Tikrasis,
su Sztempeliu:

M. RINGELHARDT

ant Diežės paženklintas Plosterius, po 5 Sgr. Diezele kastojašis
gaunamas Tilžėje wienat karaliskoje Aptėkoje, wadinamoj
„Zur Krone“, aukštoje Ulyczioje 26, kone wisay ties ciecoriskūju Pustu.

Fabrike Gohlis šale Leipig.

Dabofit: Be wiršuy minėtojo Sztempelio Plosteris ne tikrasis.